

L'agenda de les polítiques culturals del CoNCA

Published by [Interacció](#) [1] on 22/11/2017 - 18:50 | Last modification: 05/02/2026 - 14:18

En la presentació de l'**Informe de l'Estat de la Cultura i de les Arts 05_2017** es destaquen coneguts reptes de les polítiques culturals. El text sorgeix arran d'un procés de reflexió col·lectiva realitzat mitjançant set taules de treball formades per 236 agents culturals, entre artistes i creadors, associacions, responsables d'equipaments nacionals i altres de territoris. La gran absència dels públics i/o usuaris comença aquí.

Els líders institucionals de la cultura de Catalunya, en aquest esforç per arribar a consensos, han debatut sobre 8 aspectes que són els considerats pedres angulars del sistema cultural: centralitat de la cultura, suport públic, dignitat laboral, educació i cultura, difusió cultural, territori i equipaments públics nacionals.

Donar un **paper central a la política cultural** és l'inici del llistat d'objectius que emanen de l'informe. La realitat històrica rau en que la cultura s'ha usat com a mecanisme conjuntural per a la consecució d'actuacions aïllades, però cal crear projectes conjunts i consolidar una perspectiva amb una mirada a llarg termini. El procés per a assolir un consens passa, segons l'informe, per la necessitat de posar en marxa un nou Pacte Cultural, després del frustrat de l'any 1985 i dels fracassos de 2011 i 2014. Al llarg de les intervencions finals, Isona Passola ha aprofitat per fer una crida als partits polítics, presents a l'acte, a elaborar programes electorals que posin la cultura com punt neuràlgic de la política.

Demolidora és la dada sobre la despesa pública en cultura, que tot just arriba als 120 euros per habitant, lluny del que passa en altres països europeus amb una població similar, com Suïssa (330), Dinamarca (314) i Finlàndia (230). Igualment preocupant resulta comprovar que entre el 2006 i el 2016 els pressupostos públics destinats a la cultura han caigut un 30%. El 2016 els pressupostos públics destinats a cultura s'han estancat, l'aportació principal segueix venint dels ajuntaments (58%); la Generalitat hi aporta un 26%, les diputacions un 12% i l'Estat un 2%. La pervivència d'aquestes dades fa necessari enfortir el **suport públic de la cultura**. La reclamació, ja gairebé històrica, d'arribar al 2% del [pressupost de la Generalitat de Catalunya](#) [2] segueix essent una de les reivindicacions clau, ja que la mateixa segueix minvant i ens trobem encara en un 0,7%. També es posa èmfasi en la revisió de les polítiques fiscals i impositives i en la legislació sobre mecenatge.

Sobre els **drets dels treballadors de la cultura**, s'ha apel·lat a la dignitat del sector, més enllà de la subcomissió creada al Congrés dels Diputats que pretén legislar específicament pels treballadors de la cultura. La dinamització del sector cultural és vista com una possibilitat de millora de les condicions laborals, deixant de banda la reivindicació pròpia dels drets dels treballadors. Per tal de combatre la precarietat sovint denunciada, per exemple, a través del [manifest per una política cultural de llarg abast](#) [3], el CoNCA insta a avançar en alguns punts del document [36 propostes per la millora de la condició professional en el món de la cultura](#) [4], tot i ser insuficient per la majoria dels agents dinamitzadors del sector.

La **internacionalització** de la cultura s'erigeix com un altre dels reptes pendents, pel que fa sobretot a la projecció internacional de la cultura catalana. Es fa referència a la conceptualització de la cultura des de la seva vessant antropològica, per a centrar-se en la diversitat cultural que caracteritza el territori i que determina la realitat. Tot i això, en aquest últim punt es denota un cert allunyament dels discursos actuals que treballen en

direcció a l'afavoriment de la interculturalitat (per exemple, [BCN Acció Intercultural](#) [5]), i s'opta per enfortir el relat en relació a la generació de nous públics i per tant a la centralitat del consum en el discurs social.

L'era digital actual presenta el desafiament d'incorporar la **difusió cultural** com una prioritat. Alhora que s'aconsegueix que els mitjans de comunicació públics li atorguin més protagonisme als continguts culturals, també cal fer un esforç per no quedar-se enrere en l'ús de les TIC. La comunicació cultural es presenta com un mecanisme per a l'exemplament dels públics culturals, com ja passava amb la internacionalització. En tot cas, es pot anar més enllà del que planteja l'informe, per no quedar-se en la repetitiva teoria sobre la democratització de la cultura. El salt a l'horitzó cap a una veritable democràcia cultural es podria aconseguir donant èmfasi a la participació dels públics en la presa de decisió i en la creació. L'informe inclou cinc col·laboracions externes ubicades en aquesta temàtica: Helena Casas parla de personal branding, [Jaume Colomer](#) [6] es centra en el màrqueting relacional, la batalla analògica és el focus d'atenció d'Àlex Gutiérrez, la perspectiva davant la web 4.0 s'aborda per Montserrat Peñarroya i [Pepe Zapata](#) [7] es qüestiona l'eficiència en la comunicació amb el públic.

Entorn la relació entre **educació i cultura**, es veu necessària la col·laboració directa entre els departaments d'Ensenyament i Cultura, i la regulació dels ensenyaments artístics professionalitzadors i els ensenyaments no formals dins d'aquest àmbit. D'altra banda fomentar els projectes educatius dels equipaments i les iniciatives culturals és vist com una eina a potenciar, si bé en molts casos són existents, solen ser [poc reconeguts](#) [8] i es troben en un context de [precarietat laboral](#) [9], que podria ser regulat des de la mateixa administració.

Per tal d'establir unes polítiques culturals arreu del **territori** català, es fa evident la necessitat de comptar amb el conjunt d'administracions, ja siguin municipals, consells comarcals o diputacions, coneixedores de la realitat local. Com s'esmenta a l'informe, cal vertebrar el teixit cultural més enllà de la centralitat de Barcelona, però també repensar l'acció cultural a banda dels [festivals](#) [10] capitalitzats i arrelats, treballant arreu i durant tot l'any en benefici de la ciutadania i les seves preferències, més que no pas de l'atractiu turístic estival i la mercantilització de les propostes culturals.

En relació al territori, trobem un gran desequilibri pel que fa als **equipaments culturals públics d'àmbit nacional**, la gran majoria concentrats a Barcelona, i pels que a hores d'ara no s'ha trobat cap proposta en ferm per tal de fer-los accessibles. Es proposa establir un model de governança adaptat a cada equipament, alhora que es contempla la necessitat d'augmentar-ne els recursos econòmics, tècnics i humans. No es defineix però una proposta sobre territorialitat i optimització d'aquests grans equipaments que sovint queden allunyats de la majoria de la població.

Carles Duarte, el president del [plenari del CoNCA](#) [11], ha sentenciat “**Aquest país creixerà per la cultura**”. Des del sector cultural, l'auditori estava ple de representants de l'ecosistema cultural, s'espera amb convicció que sigui d'aquesta manera, tot i que es reivindica també l'allunyament de la tecnocràcia i de la jerarquització de pràctiques liderada per les elits culturals. L'actual moment de reflexió entorn les polítiques culturals dóna ales a un discurs més trencador i arriscat; i sobretot a un relat que compti amb la ciutadania com a creadora (d'art i polítiques) i no només com a consumidora.

PDF [Estat de la cultura i de les arts 05_2017. La cultura, eix de les polítiques públiques.](#) [12]

HTML [Estat de la cultura i de les arts 05_2017. La cultura, eix de les polítiques públiques.](#) [13]

[Inicieu sessió](#) [14] o [registreu-vos](#) [15] per enviar comentaris.

Tags: polítiques públiques

Tags: educació

Tags: drets laborals

Tags: equipaments culturals

Tags: Catalunya

Tags: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (Catalunya)

Tags: estructura de mercat

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2017/agenda-politiques-culturals-conca>

Links:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>
- [2] http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/2017/02_llei.htm
- [3] <http://www.paac.cat/p/1/336/0/Manifest-per-a-una-pol%C3%ADtica-cultural-de-llarg-abast>
- [4] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2014/06/26/36-propostes-per-millora-de-condicio-professional-del-mon-de-cultura>
- [5] <http://ajuntament.barcelona.cat/bcnacciointercultural/ca/inici>
- [6] <http://interaccio.diba.cat/members/colomervj>
- [7] <http://interaccio.diba.cat/members/zapatape>
- [8] <http://diarieducacio.cat/blogs/eduxarxa/2017/05/18/educadors-museus-professio-essencial-poc-reconeguda/>
- [9] <https://directa.cat/precarietat-cultural-adjudicada>
- [10] <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/707916-catalunya-territori-de-festivals.html>
- [11] <http://conca.gencat.cat/ca/el-conca/plenari/membres-del-plenari/>
- [12] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/informe_2017_cat_0.pdf
- [13] <http://conca.gencat.cat/ca/detall/publicacio/Informe-Anual-2017>
- [14] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2015/01/12/modelo-barcelona-y-politica-cultural-usos-y-abusos-de-cultura-por-parte-de-modelo-e>
- [15] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [16] <https://interaccio.diba.cat/node/7336>